

Elizabeth Arden a Helena Rubinstein.
Dvě legendární značky, dvě nesmiřitelné rivalky.

BOJ O KRÁSU

 metafora

Gill Paulová

Přeložila Dana Podzinská

Měly hodně společného, přesto se nenáviděly. Elizabeth Ardenová a Helena Rubinsteinová svorně odmítly přijmout společenské konvence první poloviny 20. století, kdy žena měla být především manželkou a matkou. Svá obchodní impéria založily na pevné vůli a odhodlání a šly si tvrdě za svým navzdory očekávání společnosti a mnohdy i svých nejbližších. Každá vzpoura ale má svou cenu...

Elizabeth Ardenová, chudá dívka z Kanady, svou značku doslova vydupala ze země. Dokázala ženy přesvědčit, že její výrobky jim zaručí mládí a krásu. Helena Rubinsteinová nechala za zády rodné Polsko a založila svůj obchod se zázračnými bylinnými krémy na vědeckých osvědčeních.

Na bitevním poli bylo dovoleno vše: krást si zaměstnance, kopírovat si produkty i vysílat špehy, jen aby jedna mohla předčit druhou při každé příležitosti, která se naskytla. Ovšem tvrdý boj často přináší i ztráty. Kdo mohl tušit, že obchodování s krásou může být tak nemilosrdné?

Autorka několika bestsellerů Gill Paulová ve svém novém románu odhaluje neznámý příběh dvou hlavních veličin kosmetického průmyslu. Vypráví o tom, jak se spolu s rychlými proměnami světa měnilo i postavení žen. Zakladatelky obchodních impérií musely v osobním životě ustát nejen krach manželství, ale i řadu dalších tragédií, zatímco spolu bez ustání a mnohdy nevybíravě soupeřily, to vše napříč několika dekádami, třemi světadíly, dvěma světovými válkami a velkou ekonomickou krizí.

„Úchvatné a fascinující. Dvě podnikatelky, které předběhly svou dobu, napjaté soupeření ve světě krásy, mistrně odvyprávěný příběh. Nemohla jsem se od něj odtrhnout..“

– Tracy Reesová, autorka mezinárodního bestselleru *The Elopement*

GILL PAULO VÁ

BOJ O KRÁSU

Přeložila Dina Podzimková

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

*Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou **bez souhlasu nositele práv zakázány**.*

Copyright © Gill Paul, 2023

Translation © Dina Podzimková, 2025

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2025

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-863-1 (ePub)

ISBN 978-80-7625-862-4 (pdf)

ISBN 978-80-7625-317-9 (print)

Věnováno Lucii Macro

KAPITOLA 1

Elizabeth

Leden 1915

Elizabeth Ardenová měla toho dne první pracovní schůzku, zatímco ve své ložnici cvičila jógu. Na sobě měla volnou růžovou sportovní blůzu a pumpky stejné barvy. Její osobní asistentka Irene Delaneyová, kterou všichni znali jako Laney, seděla u okna, nohy měla zkřížené a na nose jí balancovaly brýle. Ze zápisníku jí začala předčítat zprávy a pečlivě ořezanou tužkou si nečitelně zaznamenávala Elizabetiny instrukce.

Venku za vysokými okny se proháněl sníh, místnost ale zůstávala útulná díky vesele plápolajícímu ohni. Na stolku u zdi se v konvici louhoval anglický čaj, vedle stály dva šálky a talířky se vzorem růží a zlaceným okrajem a malá konvička na mléko.

Elizabeth spojila ruce, vytáhla paže nad hlavu a cítila, jak se jí napíná hrud'. V dospívání utrpěla zlomeninu kyčle po ošklivém pádu, když se kvůli sázce pokoušela kopnout do lustru. V době, kdy se zranění hojilo, strávila měsíce upoutaná na lůžko a od té doby mívala bez ranní jógy, kterou jí doporučil jeden pokrokový torontský lékař, bolestivě ztuhlé

klouby. Další výhodou bylo, že jí to pomáhalo udržet si štíhlou postavu. Na ženu, které bylo šestatřicet (což by nikdy nepřiznala, protože doufala, že by se mohla vydávat za o deset let mladší), byla v dobré kondici.

„Včera volal pan Pease,“ řekla Laney. „Od Pease a Ellimana. Chtěl vám povědět, že už našli nájemce do Páté avenue 673.“

Elizabeth se položila na podlahu, zvedla pánev a pomalu ji nechala zase klesnout na zem. I ona se poohlížela po novém prostoru na Páté avenue, který by měl vchod z ulice. Její současný newyorský salon krásy se nacházel ve třetím patře v čísle 509 a pro zákazníky, kteří chodili kolem, nebyl příliš přitažlivý. V čísle 673 se byla podívat, ale připadalo jí, že pro její plány to tam není dost velké.

„A víme, kdo je ten nový nájemce, drahoušku?“ zeptala se a vnímala, jak pracují hluboko uložené svaly trupu.

„Majitelka dalšího salonu krásy,“ odvětila Laney. „Jmenuje se Helena Rubinsteinová.“

Elizabeth s žuchnutím spustila boky na koberec. „To nemyslíte vážně.“ Posadila se a upravila si blůzu, která se jí vyhrnula a odhalila ploché břicho.

Laney nahlédla do svých poznámek a přikývla. „Přesně tak mi to řekl. Proč? Znáte ji?“

Elizabeth nakrčila nos, jako by jí něco nevonělo. „V roce 1912, když jsem cestovala po Evropě, jsem navštívila její pařížský salon a nemůžu říct, že by na mě udělala dojem. Říká si ‚královna vědy o krásě‘ a pořád mele o ‚zázračných bylinách proti stárnutí‘, které objevila,“ pohrdavě se ušklíbla, „ale kosmetika, kterou jsem v jejím salonu podstoupila, byla naprosto tuctová. Jsem si jistá, že jsem po jejím krému Valaze dostala vyrážku. Co ji přivádí do New Yorku?“

Přemýšlela nahlas. Věděla, že madam Rubinsteinová už vlastní salony v Austrálii, Londýně i Paříži. Copak jí to nestačí? V Americe pro ni není místo, tohle je *její* území.

„Pokud je to šarlatánka, tak na Manhattanu nemá šanci uspět,“ prohlásila Laney. „Newyorské ženy jsou velice náročné.“

„Když jsem ji viděla naposledy, ani nemluvila plynule anglicky,“ vyjádřila se Elizabeth s opovržením a vzpomněla si, jak podivně ta žena vyslovovala samohlásky a kladla přízvuk na špatné slabiky slov jako „stahující“ nebo „pokožká“.

Přesto jí to dělalo starosti. Cokoli pařížského bylo v módě. Lidé s Francouzi silně sympatizovali kvůli válce v Evropě a podle toho, co mohla Elizabeth vidět v Paříži, madam Rubinsteinová nikterak neváhala dělat si reklamu. Jenže ona, Elizabeth Ardenová, je zakladatelkou a jedinou majitelkou nejúspěšnější kosmetické značky v Americe, která předčí veškerou konkurenci svými luxusními obaly, chytrou propagací a stylově zařízenými salony. Tady ve městě má spoustu známých. Ženy ji znají a důvěřují jí.

Najednou se jí vybavilo, že číslo 673 na Páté avenue vlastní manžel jedné klientky jejího salonu. Možná by u něj mohla ztratit slovíčko.

„Je paní Lawrenceová tento týden objednaná na nějakou proceduru?“ zeptala se.

Laney vyhrabala rozpis, a zatímco očima projížděla jména, poklepávala si tužkou. „Ve čtvrtek ve tři hodiny,“ řekla. „Tejpování a masáž obličeje.“

Takové čekání by bylo příliš dlouhé. Mezitím by mohlo dojít k podpisu smlouvy. Elizabeth se rozhodla, že paní Lawrenceové zavolá domů. Mrkla na zlacené hodiny na krbu. Bylo teprve osm. Počká do jedenácti. Bohaté ženy, mezi nimiž se snažila získávat klientky, si po ránu dávaly na čas s toaletou, účesem a volbou oděvů na celý den. Kdyby zavolala příliš brzy, působilo by to nezdvořile.

Svou jógovou sestavu docvičila při diktování korespondence Laney, v ústech ale celou dobu cítila nepříjemnou pachut. Nedovolí, aby někdo ohrozil úspěch, kterého dosáhla.

Vydobyla si ho příliš tvrdě. Vyrůstala v jednom zapadákově nedaleko Woodbridge v Ontariu, v rozpadající se chatrči, do které táhlo, jako jedno z pěti dětí chudého pachtýře a ženy, která zemřela tak mladá, že si ji Elizabeth pamatovala jen matně. V noci ji budíval hlad a převalování a mumlání ze sna sourozenců, s nimiž sdílela jedinou ošoupanou matraci na podlaze.

Krůček po krůčku se zvedala z chudoby k bohatství a významnému postavení a cestou schytala spoustu ran. Pro osamělou ženu, která se nemůže opřít o rodinný majetek, to nebylo snadné. Rozhodně nedošla tak daleko, aniž by se naučila, jak se zbavit konkurence. V duchu už si chystala přesná slova, která při telefonátu použije.

„PANÍ LAWSTANCEOVÁ, neodpustila bych si, kdybych vám neřekla o té nové nájemnici, o které váš manžel uvažuje do čísla 673. Víte, narazila jsem na madam Rubinsteinovou v Evropě a obávám se, že není zrovna typ, jaký byste ve svém domě chtěli...“ Usilovně naslouchala a snažila se odhadnout, jak ta slova na starší ženu zapůsobila, ale slyšela jen její dech a tiché šelestění na lince. „Je poněkud nápadná... bohémská, dalo by se říct. Nejsem si jistá, jestli chcete vystavovat něco takového v přízemí tak prestižní budovy, kde to uvidí každý kolemjdoucí.“ Na jazyku měla slova „ona mezi nás nepatří“, ale ovládla se. Paní Lawranceová pocházela z rodiny, která byla odedávna velice bohatá, provdala se za potomka podobného rodu a Elizabeth Ardenovou by ani náhodou nepovažovala za sobě rovnou.

„Manžel se už nějakou dobu snažil pro to místo najít nájemníka. Nemovitost, která leží ladem, ho stojí peníze,“ vysvětlila paní Lawranceová. „A řekla bych, že o nájemní smlouvě už jednají jejich právníci. Je pozdě po něm teď chtít, aby od ní odstoupil.“

Elizabeth se kousla do rtu. Že by si madam Rubinsteinová otevřela salon na jedné z nejlepších obchodních adres ve městě s vlastním vchodem z ulice, bylo nepředstavitelné. S tím by se nikdy nesmířila. Vynesla svůj trumf. „A co kdybych si to pronajala já? Vy víte, že já bych pro tuhle lokalitu představovala to pravé. Moje salony jsou diskrétní a vkusné, ne hlučné a anarchistické.“

„Anarchi-*stické*?“ Hlas paní Lawranceové stoupal vzhůru. Zdálo se, že Elizabeth zasáhla citlivé místo.

„Přátelí se se všemi těmi avantgardními evropskými umělci – však víte, s těmi, co dětinsky čmárají po plátně a účtují si za to stovky dolarů, ačkoli nikdo nedokáže pochopit, co mají ty jejich klikyháky proboha představovat. Myslím, že chtějí rozbořit současné uspořádání.“ Povzdechla si. „Jsem si jistá, že to poslední, co váš manžel chce, je někdo, kdo bude dělat potíže.“

„To by rozhodně nebylo dobré.“ Paní Lawranceová se odmlčela a přemýšlela. „Promluvím s panem Lawrancem. Říkáte, že pokud ještě není pozdě ten kontrakt zarazit, převezmete nájemní smlouvu vy? Za stávajících podmínek? Předtím se nezdálo, že by vás to zrovna nadchlo.“

„Rozmyslela jsem si to,“ odpověděla Elizabeth a zamračila se. Měla v úmyslu ponechat si i svůj současný salon v čísle 509. Ten jí poskytne potřebný prostor. Ale bylo to drahé rozhodnutí. Za normálních okolností by si vyjednala nižší nájem a výhodnější podmínky, teď však bylo přednější ze všeho nejdřív odtamtud vyprovodit novou příchozí. „Jsem vám velmi vděčná, paní Lawranceová. Dovolte, abych vám ve čtvrtek, až k nám přijdete, nabídla bezplatnou dárkovou sadu. Ty nové produkty z řady Venetian budou pro vaši pleť skvělé.“

Paní Lawranceová zavěsila. O hodinu později Elizabeth zavolal pan Pease a potvrdil jí, že pokud o pronájem stojí, má ho mít.

„Už jste to řekl madam Rubinsteinové?“ zeptala se a vítězoslavně zatnula pěst.

Odkašlal si. „Dosud ne. Čekal jsem, až mi to potvrdíte.“

„Možná bude lepší, když zatím nebudete zmiňovat mé jméno. Snad jen řekněte, že došlo k nedorozumění, že manželka majitele ten prostor už slíbila nějaké přítelkyni.“ Přikývla. To bude stačit. Nenastěhuje se tam dřív než za několik měsíců, protože nemovitost potřebuje kompletní rekonstrukci od podlahy až po strop. „Jsem si jistá, že pro salon madam Rubinsteinové najdete jiné místo v nějaké čtvrti, která se bude lépe hodit pro někoho s jejím... *původem*.“

Věděla, že ji pochopí: ne na Páté avenue. Tam ta nová nepatřila. Tam vládla Elizabeth. Pan Pease jí zařídil pronájem jejího prvního salonu na Páté avenue a dostal provizi za to, že ji doporučil realitnímu agentovi, který jí našel prostory ve Washingtonu. Její podnik rostl a on věděl, že Elizabeth je pro jeho firmu dobrá klientka.

„Samozřejmě, slečno Ardenová,“ řekl rychle a podle jeho tónu si byla jistá, že si navzájem dokonale rozumí.

KAPITOLA 2

Helena

Leden 1915

Obávám se, že došlo k nedorozumění, madam Rubinsteinová.“ Pan Pease rozhodil rukama a pokrčil rameny, jako by říkal „co já s tím zmůžu?“. „Majitel mě informoval, že ta nemovitost na Páté avenue už není k dispozici.“

„To je zvláštní.“ Helena na něj upírala tmavé oči. „Nájemní smlouva byla včera doručena mým právníkům a ti se jí už několik hodin zabývají.“ Odmlčela se. „Vyřídte prosím svému klientovi, že jsem ochotná platit dvojnásobné nájemné.“

Slyšela, jak její sestra Manka tiše zalapala po dechu, a viděla, jak se v očích realitního agenta mihla ziskuchtivost, když si spočítal provizi. Měl na sobě dobře střižený oblek z kvalitní látky, jevil ale známky opotřebení: ošoupané skvrny na loktech, prověšené kapsy. Hádala, že jich má jen pár a střídá je.

Teď si ji znovu prohlížel – její tmavomodré šaty z Worthova salonu, kožešinovou štólu, nepřehlédnutelný diamantový prsten – a nejspíš došel k závěru, že má bohatého manžela,

který jí dává štědré kapesné. Muži ji zpočátku vždycky podceňovali. Někdy se to dalo využít.

„Zavolám mu a tu nabídku předám,“ souhlasil agent. „Dáte si kávu, dámy?“

Helena mu přezíravě pokynula a sledovala, jak odchází z místnosti.

„Co to vyvádíš?“ sykla na ni Manka v polštině. „To nájemné bylo už tak přemrštěně vysoké.“

Helena se k ní otočila. „On to nepřijme. Vsadím se, že se rozhodl smlouvu nepodepsat, jakmile na právních dokumentech uviděl moje příjmení.“

Přátelé jí radili, aby si před tím, než se ve Státech pustí do podnikání v oblasti krásy, změnila jméno, aby se vyhnula protižidovské diskriminaci, ale Helena odmítla. Nebyla praktikující Židovka, nejedla košer a ke svému polsko-židovskému původu necítila žádné sentimentální pouto, ale nechápala, proč by se měla podřizovat nátlaku fanatiků. O to víc byla odhodlaná uspět pod vlastním jménem. V Evropě i Austrálii se jí to navzdory diskriminaci podařilo. Po průzkumu amerického trhu došla k závěru, že přistěhovalkyně by mohly být cenným zdrojem zákaznic a jméno Rubinsteinová by je mohlo lákat. Pokud snad některé potenciální klientky její židovská krev odradí, pak je, upřímně řečeno, ve svém salonu nechtěla.

Pan Pease se vrátil se spoustou omluv. „Velice se omlouvám, ale přislíbil to přítelkyni své ženy.“ Odmítal se jí podívat do očí. „Ale mám tu pár dalších nemovitostí, které vám mohu ukázat.“

„Na Páté avenue, severně od Čtyřicáté třetí ulice?“ Slyšela, že právě tato oblast představuje pro salon, jako je ten její, nejprestižnější lokalitu.

Zadíval se do svých poznámek a najednou působil rozrušeně. „Možná ne přímo na Páté avenue, ale hned za rohem...“

Helena ho ostře oslovila: „Jak daleko za rohem? Už jednou jste mě připravil o čas. Dobře si rozmyslete, než mě zatáhnete na další místo, u kterého by se později mohlo ukázat, že *není k dispozici*.“ Svůj úspěšný podnik vedla už třináct let a věděla, jak s takovými muži jednat.

„Mám pro vás dokonalé místo,“ odpověděl. Tváře mu zrůžověly a na horním rtu, v místě, kde se řízl při holení, se mu perлил pot. „Prosím, pojďte se mnou.“

Během následujícího týdne si Helena prohlédla sedmáct různých prostor a nakonec z nich vybrala ty na Východní Čtyřicáté deváté ulici, vzdušné, s vysokými stropy a širokým schodištěm. Milovala pořádné schody. Když usedali v kanceláři pana Pease, aby se pustili do toho, co měla na celé věci nejraději – uzavření smlouvy –, realitní agent byl vyčerpaný. Helena měla vždycky v hlavě nějakou cenu. A vždycky jí dosáhla.

Vyjednávacím schopnostem se naučila od otce, který v jejím rodném Polsku obchodoval s petrolejem: *Pozorně poslouvej a nikdy neříkej víc, než musíš. Dávej pozor na výraz svojí tváře, abys nic neprozradila. Spočítej si, jaká je nejnižší přijatelná nabídka, a té se drž.* Jeho pravidla fungovala vždycky. Nebyli v kontaktu už přes dvacet let, od doby, kdy ji vyhodil z domu a ona odešla z Polska, aby se ve světě prosadila sama, ale aspoň od něj předtím pochytila jeho obchodní zručnost.

HELENA NAPŘELA veškerou energii do salonu na Východní Čtyřicáté deváté. Vybírala každý jednotlivý prvek výzdoby i umělecká díla, která tam měla být vystavena – mimo jiné sochy polského umělce Elieho Nadelmana a velikánský kubistický obraz od Georgese Braqua. V místnosti pro procedury měl být černý lakovaný nábytek a zlacené zdobení a stěny v hlavní části salonu měl pokrývat tmavomodrý

samet doplněný kontrastními podlahovými lištami a římsami tmavě růžové barvy. Chtěla prostředí, které bude luxusní a vizuálně ohromující. Ženy přicházející na proceduru se měly cítit jako členky královského rodu, které sem zavítaly na návštěvu.

Času bylo málo, protože chtěla otevřít do tří měsíců. Nedávalo smysl platit nájem za nemovitost, která jí nevydělávala. Zaplatila řemeslníkům, aby pracovali déle, a slíbila jim prémie za rychlé dokončení. To se vyplatí.

Krátce po příjezdu do města poslala Manku, aby prozkoumala ostatní kosmetické salony a objednala se do nich pod jménem Czerwinská, které získala po svatbě. Byla tu Eleanor Adairová, Kathleen Mary Quinlanová a pak žena, o které Helena chtěla slyšet nejvíc a již považovala za svou hlavní rivalku: Elizabeth Ardenová. Kdykoli otevřela noviny nebo časopis, viděla v nich nákladné reklamy na její výrobky. *Budte krásná! hlásaly. Udržte si mladistvý vzhled!* Její newyorský salon nesl jedinečný název Salon d'Oro – který se dobře hodil k jejím neobyčejným příslibům věčného mládí. Tuhle hru mohou hrát i dva, pomyslela si Helena. Reklamní texty jí psal její manžel Edward Titus, který v tom byl mnohem zdatnější než kdokoli z týmu slečny Ardenové.

Helena si pohrávala s růžovo-bílo-zlatým obalem nádoby s krémem na póry Venetian od Ardenové. Leptané sklo bylo na její vkus až příliš hezoučké, ale v dlani mělo slušnou váhu. Písmo na etiketě působilo staromódně, jako z minulého století. Otevřela nádobku a přičichla k ní: levandule a možná stopa růží. Sáhla do ní špičkou prstu a pak si krém rozetřela po hřbetu ruky. Byl příliš hustý. Jak mohl někdo Mance s její jemnou pletí poradit, aby si na ni natřela tenhle *sajrajt*?

„Masáž hlavy a ramen mi dělala sama slečna Ardenová,“ řekla jí Manka. „Má veliké jakoby chlapské ruce, velmi silné.“

„Pokud musí o zákazníky pečovat sama, nebude to dobrý podnik,“ prohlásila Helena. „Jak vypadá?“

Manka naklonila hlavu ke straně, jak si ji vybavovala. „Není žádná krasavice. Má zrzavě plavé natočené vlasy. Hranatou čelist, velký nos a oči příliš blízko u sebe. Držení těla má dobré, ale kulhá na pravou nohu. Mluví zadýchaným hlasem malé holčičky s přízvukem vyšší třídy, který nezní opravdově. A všem říká ‚drahoušku‘.“

Helena přikývla. Potěšilo ji to. „A co salon?“

„Bílá a zlatá. Mramor, lustry, zrcadla, nic zvláštního.“

Helena zkoumala další výrobky od Ardenové, které Manka přinesla. Nechá chemika, aby je analyzoval, zatím na ni ale neudělaly dojem. Její vlastní krémy byly mnohem lepší. Mezi konkurencí vždycky vynikala a měla v plánu, že se nedlouho stane vedoucí kosmetickou značkou na lukrativním americkém trhu.

Zatímco tam stály, rozhlížely se po novém salonu a pozorovaly muže při práci, Manka se zeptala: „Do příjezdu Edwarda s chlapci zbývají už jen dva týdny. Budou bydlet v našem hotelu?“

Helena zavrtěla hlavou. „Pronajala jsem byt nad salonem. Není velký, ale pro začátek to bude stačit.“

Zatímco se připravovala na spuštění podnikání v USA, Edward se v Paříži staral o jejich dva syny, Roye a Horace. Manka odjela s ním, protože po rozpadu svého manželství nevěděla, co dělat s časem. Díky bohu, že se toho chlapa, který jen zabíral místo na zemi, zbavila, pomyslela si Helena. Manka měla příšerný vkus na muže.

„Máš štěstí, že máš dobrého manžela,“ řekla Manka. „Edward je gentleman.“

Helena se usmála, ale nic na to neřekla. Edward byl okouzlující, inteligentní a všeobecně oblíbený, ale nebyl dokonalý – ani náhodou. Vždycky se rád díval po ženách a jako ručička kompasu směřující k severu tíhl vždycky k té

nejpřitažlivější v místnosti. Na večírcích ho obvykle nacházela v rohu zabraného do hovoru s nějakou krásnou ženou. Stál u ní příliš blízko a usmíval se až moc důvěrně.

„Rád si povídám se ženami,“ říkával jí, když si mu postěžovala. „Co je na tom špatného?“

„Je to neuctivé,“ namítla. „Vypadá to, jako bys měl za mými zády někoho jiného.“

„Koho zajímá, jak to vypadá?“ ohradil se. „My dva pravdu známe. Na ničem jiném nezáleží.“

Žádné důkazy o milostných románcích nikdy nenašla, přesto byla stále podezíravá. Žili odděleně celou zimu, zatímco ona připravovala americký podnik, a on patřil k mužům, kteří mají rádi ženy. I když jí pravidelně psal dlouhé a intimní dopisy, nevěřila, že tráví každíčkou noc sám.

„Neměla bys ho tak dlouho zanedbávat,“ poznamenala Manka, jako by jí četla myšlenky. „Nebojíš se, že mu zamotá hlavu nějaká pařížská flundra?“

„Hlavou krouť častěji než otáčivé dveře v pařížském Ritzu,“ zamumlala Helena. „Ale doufám, že si pamatuje, na které straně má namazaný chleba.“